

UČEBNÍ OSNOVY VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU MATEMATIKA

1. Obsahové vymezení předmětu

Matematika prolíná celým základním vzděláváním a její výuka vede žáky především

- předmět Matematika zahrnuje vzdělávací oblast Matematika a její aplikace
- k logickému, abstraktnímu a systematickému myšlení
- k formování volných a charakterových rysů osobnosti, k syntéze a analýze, tvořivosti, představivosti a vytrvalosti
- k osvojení jazyka matematiky: matematických pojmů, terminologie a frazeologií
- k řešení problémů z ostatních přírodních věd a k řešení problémových úloh z běžného života

Obsah předmětu Matematika je rozdělen do následujících čtyř tematických okruhů

- Čísla a početní operace s nimi
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a prostoru
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Účastníme se různých matematických soutěží (např. Matematická olympiáda, MaSo, Pikomat, Pythagoriáda, Matematický klokan, PIŠQworky, Přírodovědný klokan).

Do vzdělávacího oboru matematika jsme ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět začlenili problematiku finanční gramotnosti, spolu se vzdělávacím oborem Výchova k občanství.

2. Časové vymezení předmětu

Předmět Matematika a její aplikace se realizuje v ročníku prima – kvarta v celkové časové dotaci 16 hodin, a to 4 hodiny týdně v každém ročníku.

3. Organizační vymezení

- výuka je realizována ve 45 minutových vyučovacích jednotkách
- půlené hodiny v průběhu studia
- možnost využití učebny ICT
- využití různých forem a metod práce

4. Výchovné a vzdělávací strategie, kterými učitel rozvíjí klíčové kompetence

a. **Kompetence k učení**

- řešení úloh vedoucích k využívání vhodných způsobů, metod a strategií pro řešení úloh
- řešení vhodných problémových úloh, rozvíjení vhodné a přiměřené soutěživosti
- řešení úloh, které umožňují volbu různých postupů při řešení různých reálných situací
- hledání, vysvětlování a nápravě chyb, sebehodnocení
- práce s textem, čtení textu s porozuměním
- kooperativní metody práce ve výuce (projektové vyučování, práce ve skupině)
- vhodné zařazení metod kritického myšlení

b. **Kompetence k řešení problémů**

- provedení rozboru úlohy, vedení k odhadu, intuici a ověření správnosti výsledku
- hledání podstaty problému (analýza), hledání příčin, logiky, souvislostí (syntéza)
- řešení problémových úloh
- rozvoj samostatného uvažování a vyvozování logických závěrů
- použití i jiného postupu řešení a obhájení jeho opodstatnění
- hledání a náprava chyb, poukázání na úlohy, které za daných podmínek nemají řešení
- cílené kladení otázek, formulace odpovědi na zadané otázky, rozvoj diskuze řešení

c. **Kompetence komunikativní**

- vyjadřování a formulace myšlenek a názorů v logickém sledu, kultivovaný projev
- obhajoba svého názoru na základě věcných argumentů
- schopnost vyjádřit své myšlenky, obhájit svůj názor, hodnotit postoje jiných
- dodržování pravidel při vzájemné komunikaci
- práce s informacemi
- práce s různými texty a obrazovými materiály a jejich vyhledávání
- skupinová práce, vysvětlování postupu a hledání chyb
- kooperativní metody práce, metody kritického myšlení

d. **Kompetence sociální a personální**

- vedení k pocitu zodpovědnosti, k dodržování dohodnutých postupů a pravidel chování

- spolupráce ve skupině
  - vedení žáků k hodnocení a sebehodnocení a přijímání kritiky a pochvaly
- e. **Kompetence občanské**
- respektování názorů svých spolužáků
  - řešení úloh, které řeší pracovní a společenské vztahy
  - vedení ke znalosti práv a povinností doma i ve škole
  - vedení žáků k dodržování pravidel slušného chování
- f. **Kompetence pracovní**
- řešení problémových úloh a dlouhodobých úkolů k cvičení pečlivosti, zodpovědnosti, vytrvalosti a systematičnosti
  - dodržování daných pravidel
  - plánování, hodnocení a sebehodnocení

Předmět: **Matematika**

INT- integrace do předmětu, Pro – projekt

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA				
Tématický okruh	PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA
Ekosystémy				
Základní podmínky života				
Lidské aktivity a podmínky života	INT			
Vztah člověka k prostředí	PRO 1	PRO 2	PRO 3	PRO 4

Vysvětlivky: PRO 1 – Souměrnosti, PRO 2 – Procenta/Statistika, PRO 3 – Funkce/Podobnost, PRO 4 – Geometrické útvary

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA				
Tématický okruh	PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA
Osobnostní Rozvoj	PRO 1 INT	PRO 2 INT	PRO 3 INT	PRO 4 INT
Sociální Rozvoj	PRO 1 INT	PRO 2 INT	PRO 3 INT	PRO 4 INT
Morální Rozvoj				

Vysvětlivky: PRO 1 – Souměrnosti, PRO 2 – Procenta/Statistika, PRO 3 – Funkce/Podobnost, PRO 4 – Geometrické útvary

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH				
Tématický okruh	PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA
Evropa a svět nás zajímá		INT		
Objevujeme Evropu a svět	PRO 1	PRO 2	PRO 3	PRO 4
Jsme Evropané				

Vysvětlivky: PRO 1 – Souměrnosti, PRO 2 – Procenta/Statistika, PRO 3 – Funkce/Podobnost, PRO 4 – Geometrické útvary

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA				
Tématické okruhy	RECEPTIVNÍCH	ČINNOSTÍ		
	PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA
Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení	PRO 1 INT	PRO 2 INT	PRO 3 INT	PRO 4 INT
Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality	PRO 1 INT	PRO 2 INT	PRO 3 INT	PRO 4 INT
Stavba mediálního sdělení	INT	INT	INT	INT
Vnímání autora mediálního sdělení				
Fungování a vliv médií ve společnosti				
	PRODUKTIVNÍCH	ČINNOSTÍ		
Tvorba mediálního sdělení	PRO 1	PRO 2	PRO 3	PRO 4
Práce v realizačním týmu	PRO 1 INT	PRO 2 INT	PRO 3 INT	PRO 4 INT

Vysvětlivky: PRO 1 – Souměrnosti, PRO 2 – Procenta/Statistika, PRO 3 – Funkce/Podobnost, PRO 4 – Geometrické útvary

Tabulace učebního plánu

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: MATEMATIKA

Ročník: Prima

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Číslo a proměnná</p> <p>Geometrie v rovině</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<p style="text-align: center;">Shrnutí a opakování učiva 1. – 5. ročníku ZŠ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Přirozená čísla a početní výkony s nimi • Zlomky • Desetinná čísla a početní výkony s nimi • Obvod a obsah obrazce <p style="text-align: center;">Úhel a jeho velikost</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sčítání a odčítání úhlů (početně i graficky) • Násobení a dělení úhlů dvěma (graficky) • Osa úhlu • Velikost úhlu ve stupních a minutách. • Druhy úhlů podle velikosti <ul style="list-style-type: none"> - přímý, ostrý, pravý, tupý úhel • Druhy úhlů podle polohy <ul style="list-style-type: none"> - vedlejší, vrcholové, souhlasné a střídavé • Konstrukce úhlů velikostí 60°, 45°, 30°, 15° (pomocí kružítka) 	<ul style="list-style-type: none"> - narýsuje úhel dané velikosti ve stupních - odhadem, měřením a výpočtem určí velikost úhlu - graficky sečte a odečte úhly a vynásobí a vydělí úhel dvěma - sestrojí osu úhlu - sečte a odečte velikosti úhlů udané ve stupních a minutách - třídí úhly podle velikosti a podle polohy, určí jejich velikost - pomocí kružítka (bez úhlooměru) zkonstruuje úhly velikostí 60°, 45°, 30°, 15° 	<p>INT- práce v realizačním týmu</p>

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Číslo a proměnná	<p style="text-align: center;">Dělitelnost přirozených čísel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Násobek, dělitel čísla • Znaky dělitelnosti číslem 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11 • Prvočísla a čísla složená • Rozklad čísla na prvočinitele • Společný dělitel čísel • Největší společný dělitel čísel • Společný násobek čísel • Nejmenší společný násobek čísel • Čísla soudělná a nesoudělná 	<ul style="list-style-type: none"> - rozloží přirozené číslo na součin prvočísel - rozezná prvočísla a čísla složená - využívá kritérií dělitelnosti čísla 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11 - určí násobek a dělitel čísla - určí největší společný dělitel a nejmenší společný násobek dvou, popř. více přirozených čísel - řeší slovní úlohy vedoucí k určení nejmenšího společného násobku nebo největšího společného dělitele dvou, popř. více přirozených čísel - modeluje situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel 	<p>INT- osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>INT- kritické čtení</p>
Číslo a proměnná	<p style="text-align: center;">Celá čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čísla opačná • Sčítání a odčítání celých čísel 	<ul style="list-style-type: none"> - zobrazí záporné číslo na číselné ose - k danému číslu určí číslo opačné - provádí početní výkony s celými čísly - modeluje konkrétní situace v oboru celých čísel 	<p>Fy – měření teploty</p> <p>INT- kritické čtení</p>
<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<p style="text-align: center;">Objem a povrch tělesa (kvádrů a krychle)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Objem tělesa v krychlové síti • Jednotky objemu • Objem krychle a kvádrů. • Povrch krychle a kvádrů • Stěnová a tělesová úhlopříčka 	<ul style="list-style-type: none"> - sestrojí obraz krychle a kvádrů ve volném rovnoběžném promítání - vypočítá objem a povrch kvádrů - převádí jednotky objemu - sestrojí síť krychle a kvádrů - sestrojí stěnovou a tělesovou úhlopříčku - řeší úlohy na výpočty objemů a povrchů krychle a kvádrů 	<p>Fy – tělesa, převody jednotek, měření</p> <p>Vv – prostorová představivost</p> <p>INT- osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>INT- kritické čtení</p>

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Číslo a proměnná</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<p style="text-align: center;">Racionální čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zlomek, základní tvar zlomku • Rovnost zlomků, rozšiřování a krácení zlomků • Početní operace se zlomky • Převrácené číslo • Smíšená čísla • Složený zlomek • Převádění zlomku na desetinné číslo a naopak 	<ul style="list-style-type: none"> - uvede zlomek na základní tvar - krátí a rozšiřuje zlomek - porovná dva, popř. více zlomků - zobrazí daný zlomek na číselné ose - modeluje konkrétní situace v oboru racionálních čísel - určí společného jmenovatele dvou, popř. více zlomků - provádí početní operace se zlomky - upraví složený zlomek na základní tvar - upraví smíšené číslo na zlomek a naopak - určí převrácené číslo k danému zlomku - převede zlomek na desetinné číslo a naopak - užívá zlomky při řešení praktických situací, řeší slovní úlohy vedoucí k základním operacím se zlomky 	<p>Fy – využití při počítání fyzikálních úloh</p> <p>INT- práce v realizačním týmu</p> <p>INT- osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>INT- kritické čtení</p>
<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<p style="text-align: center;">Středová a osová souměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • Shodnost geometrických útvarů • Středová souměrnost Útvar středově souměrný Konstrukce obrazu útvaru ve středové souměrnosti • Osová souměrnost Útvar osově souměrný Konstrukce obrazu útvaru v osově souměrnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - určí, zda jsou dva rovinné útvary/obrazce shodné - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti - určí osově a středově souměrný útvar - určí střed souměrnosti středově souměrného útvaru - určí osu souměrnosti osově souměrného útvaru - určí počet os souměrnosti daného rovinného útvaru - používá shodná zobrazení v praxi 	<p>PRO 1 - <i>Souměrnosti</i></p> <p>Vv – estetický projev</p> <p>INT- práce v realizačním týmu</p> <p>INT- osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>INT- vztah člověka k prostředí</p> <p>INT- objevujeme Evropu a svět</p>

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Číslo a proměnná</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<p>Procenta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Procento • Základ, procentová část, počet procent • Jednoduché úrokování (základy finanční matematiky) 	<ul style="list-style-type: none"> - určí 1% ze 100% - určí, kolik procent je daná část celku - určí, jak velkou část celku tvoří daný počet procent - určí celek z dané části, z daného počtu procent - řeší slovní úlohy z praxe, praktické úlohy s grafy a diagramy s procenty - řeší jednoduché příklady na výpočet úroků - vyhledá, vyhodnotí a zpracuje informace, data 	<p>Z – stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek</p> <p>INT- práce v realizačním týmu</p> <p>INT- lidské aktivity a podmínky života</p> <p>INT- osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>INT- kritické čtení</p>
<p>Geometrie v rovině</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<p>Trojúhelník</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vnější a vnitřní úhly trojúhelníku • Rovnoramenný, rovnostranný a pravouhlý trojúhelník • Výšky, těžnice trojúhelníku • Střední příčka trojúhelníku • Kružnice vepsaná a opsaná trojúhelníku • Trojúhelníková nerovnost 	<ul style="list-style-type: none"> - třídí a popisuje trojúhelníky - sestrojí výšky, těžnice a střední příčky trojúhelníku - určí těžiště trojúhelníku a určí jeho vlastnosti - sestrojí kružnici vepsanou a opsanou trojúhelníku - dopočítá zbývající velikost, popř. velikosti vnitřních úhlů trojúhelníku - konstruuje trojúhelníky podle vět <i>sss</i>, <i>sus</i>, <i>usu</i> - využívá trojúhelníkovou nerovnost 	<p>Vv – estetický projev, přesnost rýsování</p> <p>INT- osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>INT- kritické čtení</p>
	Souhrnné opakování		

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: MATEMATIKA

Ročník: Sekunda

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Číslo a proměnná</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<p>Opakování a prohloubení učiva primy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dělitelnost přirozených čísel • Racionální čísla • Procenta 		
<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p> <p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<p>Čtyřúhelníky a hranoly</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čtyřúhelníky • Rovnoběžníky. Konstrukce rovnoběžníku • Lichoběžníky. Konstrukce lichoběžníku. • Obsah rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku • Hranol. Povrch a objem hranolu 	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - rozlišuje jednotlivé druhy čtyřúhelníků a zná jejich vlastnosti - sestrojí rovnoběžník, lichoběžník - vypočítá obvod a obsah trojúhelníku, rovnoběžníku a lichoběžníku - řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu rovnoběžníku a lichoběžníku - sestrojí síť hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou základnou - vypočítá povrch a objem hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou základnou 	<p>Vv – estetický projev, přesnost rýsování</p> <p>INT- osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>INT- kritické čtení</p>

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<p>Shodná zobrazení</p> <ul style="list-style-type: none"> • Shodnost útvarů v rovině • Středová a osová souměrnost • Posunutí • Otočení • Pravoúhlá soustava souřadnic 	<ul style="list-style-type: none"> - sestrojí obraz rovinného obrazce v posunutí a v otočení v kladném i záporném smyslu - zakreslí bod s danými souřadnicemi v pravoúhlé soustavě souřadnic - přečte souřadnice bodu vyznačeného v pravoúhlé soustavě souřadnic - sestrojí obraz rovinného obrazce ve shodném zobrazení s použitím soustavy souřadnic 	<p>Vv – estetický projev, přesnost rýsování</p> <p>INT- osobnostní a sociální rozvoj</p>
<p>Číslo a proměnná</p>	<p>Druhá mocnina a odmocnina čísel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Druhá mocnina a odmocnina 	<ul style="list-style-type: none"> - určí druhou mocninu a druhou odmocninu čísla odhadem a pomocí kalkulátoru, popř. tabulek - využívá druhou mocninu a odmocninu v úlohách z praxe 	
<p>Geometrie v rovině</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<p>Pythagorova věta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geometrická a algebraická interpretace Pythagorovy věty 	<ul style="list-style-type: none"> - zná Pythagorovu větu, její geometrický a algebraický význam - užívá Pythagorovu větu v praxi - řeší slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty, řeší geometrické úlohy početně 	<p>INT- osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>INT- kritické čtení</p>

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Číslo a proměnná</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<p>Poměr, přímá a nepřímá úměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poměr • Přímá úměrnost • Nepřímá úměrnost • Postupný poměr • Trojčlenka • Měřítko plánu a mapy • Pravoúhlá soustava souřadnic 	<ul style="list-style-type: none"> - porovná dvě veličiny poměrem - zvětší (zmenší) danou hodnotu v daném poměru - rozdělí celek na dvě, popř. tři části v daném poměru - daný poměr zjednoduší krácením - řeší slovní úlohy z praxe s využitím poměru - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem - využívá dané měřítko při zhotovování jednoduchých plánů a čtení map - určí, zda daná závislost je nebo není přímá (nepřímá) úměrnost a zdůvodní své tvrzení - zapíše tabulku přímé a nepřímé úměrnosti - narýsuje graf přímé (nepřímé) úměrnosti - řeší slovní úlohy s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti a pomocí trojčlenky - řeší úlohy z reálného života, vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data 	<p>Fy – vztahy mezi veličinami, výpočty pomocí trojčlenky</p> <p>Z – měřítko mapy a plánu</p> <p>INT- osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>INT – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>INT- kritické čtení</p>
<p>Číslo a proměnná</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<p>Základy statistiky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Statistický soubor • Jednotka, znak, četnost • Aritmetický průměr • Modus, medián • Diagramy – sloupkový, kruhový 	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá potřebné údaje v tabulce, digramu (event. grafu) - vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu (event.grafu) – četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota, modus, medián - zpracuje, porovná, vyhodnotí, uspořádá, doplní uvedené údaje podle zadání úlohy - převádí údaje z textu do tabulky, diagramu (event.grafu) a naopak 	<p>PRO 2 – <i>Procenta/Statistika</i></p> <p>INT- práce v realizačním týmu</p> <p>INT- osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>INT- vztah člověka k prostředí</p> <p>INT- objevujeme</p>

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
		<ul style="list-style-type: none"> - převádí údaje mezi tabulkou, diagramem (event. grafem) - porovnává soubory dat - provádí konkrétní statistické šetření - vyhledá, vyhodnotí a zpracuje data 	<p>Evropu a svět</p> <p>INT- kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení</p> <p>INT- tvorba mediálního sdělení</p>
Číslo a proměnná	<p style="text-align: center;">Výraz a jeho úpravy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Číselné výrazy, výrazy s proměnnou • Mnohočleny • Sčítání, odčítání a násobení mnohočlenů 	<ul style="list-style-type: none"> - určí hodnotu daného číselného výrazu - zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými - sčítá a odčítá mnohočleny - násobí mnohočleny 	<p>INT- práce v realizačním týmu</p> <p>INT- kritické čtení</p>
Číslo a proměnná	<p style="text-align: center;">Lineární rovnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rovnost • Rovnice • Ekvivalentní úpravy rovnic s jednou neznámou 	<ul style="list-style-type: none"> - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - provede zkoušku správnosti svého řešení - vypočítá hodnotu neznámé ze vzorce po dosazení číselných hodnot všech daných veličin 	<p>Fy – fyzikální vzorce</p> <p>INT- práce v realizačním týmu</p> <p>INT- kritické čtení</p>

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<p>Kruh, kružnice, válec</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kruh, kružnice • Vzájemná poloha kružnice a přímky • Oblouk kružnice a kruhová výseč • Vzájemná poloha dvou kružnic • Obvod kružnice • Obsah kruhu • Slovní úlohy na obvod a obsah útvarů • Povrch a objem válce • Slovní úlohy na povrch a objem těles 	<ul style="list-style-type: none"> - sestrojí tečnu ke kružnici v daném bodě kružnice, popř. z daného bodu ležícího vně kružnice - využívá Thaletovu větu v praxi - určí vzájemnou polohu přímky a kružnice - určí vzájemnou polohu dvou kružnic - vypočítá obsah a obvod kruhu, délku kružnice - sestrojí síť válce - vypočítá objem a povrch válce - užívá pojmy kruh, kružnice, válec v praktických situacích - řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům obsahu a obvodu kruhu, délky kružnice, objemu a povrchu válce 	<p>Vv – estetický projev</p> <p>INT- osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>INT- kritické čtení</p>
<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<p>Konstrukční úlohy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jednoduché konstrukce • Množiny bodů dané vlastnosti • Thaletova kružnice • Obtížnější slovní úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> - používá základní pravidla přesného rýsování - zapisuje postup řešení konstrukční úlohy pomocí matematické symboliky - sestrojí rovnoběžky s danou přímkou v dané vzdálenosti - určí vzájemnou polohu bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky - načrtne a sestrojí rovinné útvary - sestrojí soustředné kružnice - sestrojí tečnu ke kružnici - sestrojí trojúhelník podle vět <i>sss</i>, <i>sus</i>, <i>usu</i> - sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky 	<p>Vv – estetický projev, přesnost rýsování</p> <p>INT- osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>INT- kritické čtení</p>
	<p>Souhrnné opakování</p>		

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: MATEMATIKA

Ročník: Tercie

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Číslo a proměnná	<p>Mocniny a odmocniny</p> <ul style="list-style-type: none"> • Druhá a třetí mocnina a odmocnina • Počítání s mocninami a odmocninami 	<ul style="list-style-type: none"> - určí druhou mocninu a druhou odmocninu čísla odhadem a pomocí kalkulačtoru, popř. tabulek - provádí základní početní operace s mocninami - používá mocninu součinu, zlomku a mocniny 	<p>Fy – zápis jednotek, fyzikálních veličin</p> <p>INT- kritické čtení</p>
Číslo a proměnná	<p>Úpravy algebraických výrazů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sčítání, odčítání a násobení celistvých výrazů • Úprava výrazů na součin • Lomený výraz (rozšiřování, krácení, sčítání, odčítání, násobení) 	<ul style="list-style-type: none"> - určí podmínky, za kterých má daný lomený výraz smysl - krátí a rozšiřuje lomené výrazy - sčítá, odčítá, násobí a dělí lomené výrazy - užívá vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ ke zjednodušení výrazů 	<p>INT- práce v realizačním týmu</p> <p>INT- kritické čtení</p>
Číslo a proměnná	<p>Řešení lineárních rovnic a soustav rovnic</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rovnice s jednou neznámou • Rovnice s neznámou ve jmenovateli • Soustava lineárních rovnic se dvěma neznámými 	<ul style="list-style-type: none"> - řeší jednodušší lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli - řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - efektivně používá metodu sčítací a dosazovací 	<p>INT- práce v realizačním týmu</p>

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Číslo a proměnná Nestandardní aplikační úlohy a problémy	<p style="text-align: center;">Slovní úlohy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Řešení slovních úloh pomocí rovnice nebo soustavy rovnic 	<ul style="list-style-type: none"> - řeší slovní úlohy pomocí lineárních rovnic nebo soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav 	<p>INT- práce v realizačním týmu</p> <p>INT- osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>INT- kritické čtení</p>
Číslo a proměnná	<p style="text-align: center;">Lineární nerovnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intervaly • Nerovnice s jednou neznámou 	<ul style="list-style-type: none"> - řeší lineární nerovnice s jednou neznámou - zapisuje řešení nerovnice v N, Z, R 	<p>INT- práce v realizačním týmu</p>
Závislosti, vztahy a práce s daty Geometrie v rovině Nestandardní aplikační úlohy a problémy	<p style="text-align: center;">Funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definice funkce a vlastnosti funkce • Lineární funkce • Grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými 	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vysvětlit pojem funkce - určí definiční obor funkce a obor hodnot funkce - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - sestrojí graf lineární funkce - určí vlastnosti funkce - řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic - vyhledá, vyhodnotí a zpracuje informace, data 	<p>PRO 3 – <i>Funkce/Podobnost rovinných útvarů</i> (následně)</p> <p>Vv – estetický projev, přesnost rýsování</p> <p>Fy - závislosti</p> <p>INT- práce v realizačním týmu</p> <p>INT- osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>INT- vztah člověka k prostředí</p> <p>INT- objevujeme Evropu a svět</p>

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
			INT- kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení INT- tvorba mediálního sdělení
<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<p>Podobnost rovinných útvarů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opakování shodných zobrazení (středová a osová souměrnost, posunutí, otočení) • Podobnost rovinných útvarů – určování podobných útvarů v rovině • Poměr podobnosti • Podobnost trojúhelníků <ul style="list-style-type: none"> - věty o podobnosti trojúhelníků • Užití podobnosti trojúhelníků v konstrukcích • Užití podobnosti <ul style="list-style-type: none"> - dělení úsečky v daném poměru - technické výkresy, plány a mapy 	<ul style="list-style-type: none"> - určí podobné útvary v rovině - určí a použije poměr podobnosti - sestrojí rovinný obraz podobný danému - rozdělí úsečku dané délky v daném poměru - používá poměr podobnosti při práci s plány a mapami 	<p>Vv – estetický projev, přesnost rýsování</p> <p>INT- osobnostní a sociální rozvoj</p>
	Souhrnné opakování		

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: MATEMATIKA

Ročník: Kvarta

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Číslo a proměnná</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<p>Opakování a prohloubení učiva primy - tercie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Přehled číselných oborů • Přirozená čísla (dělitelnost přirozených čísel, n, D) • Celá čísla a operace s nimi • Racionální čísla a operace s nimi • Mocniny a odmocniny čísel • Poměr, úměrnosti • Procenta 		
<p>Číslo a proměnná</p>	<p>Mnohočleny</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sčítání, odčítání, násobení mnohočlenů • Dělení mnohočlenů • Druhá a třetí mocnina dvojčlenu, rozdíl druhých mocnin • Rozklad mnohočlenů na součin 	<ul style="list-style-type: none"> - sčítá a odčítá jednočleny, popř. mnohočleny - násobí a dělí výraz jednočlenem, popř. mnohočlenem - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - určí hodnotu výrazu - upraví výraz vytýkáním před závorku - užívá vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ - rozkládá mnohočleny na součin 	<p>INT- práce v realizačním týmu</p>
<p>Číslo a proměnná</p>	<p>Lomené výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definiční obor výrazu. • Početní operace s lomenými výrazy 	<ul style="list-style-type: none"> - určí definiční obor výrazu - krátí a rozšiřuje složitější lomené výrazy - sčítá, odčítá, násobí a dělí složitější lomené výrazy - zjednoduší složený lomený výraz 	<p>INT- práce v realizačním týmu</p>

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Číslo a proměnná	Krácení a rozšiřování lomených výrazů Sčítání a odčítání lomených výrazů Násobení a dělení lomených výrazů • Složený lomený výraz a jeho úprava		
Číslo a proměnná	Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli • Řešení lineárních rovnic s neznámou ve jmenovateli • Vyjádření neznámé ze vzorce	- řeší složitější lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli - vyjádří neznámou ze vzorce	INT- práce v realizačním týmu Fy – fyzikální vzorce, využití fyzikálních vzorců k vyjádření neznámé ze vzorce Ch – chemické vzorce
Číslo a proměnná	Soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými • Řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými – metoda sčítací a dosazovací	- řeší složitější soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - efektivně používá metodu sčítací a dosazovací	INT- práce v realizačním týmu
Číslo a proměnná	Lineární nerovnice a soustavy lineárních nerovnic • Řešení lineárních nerovnic • Řešení soustav lineárních nerovnic s jednou neznámou	- řeší složitější lineární nerovnice - řeší soustavy lineárních nerovnic s jednou neznámou	INT- práce v realizačním týmu

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Číslo a proměnná	<p style="text-align: center;">Slovní úlohy</p> <ul style="list-style-type: none"> Řešení slovních úloh o pohybu, společné práci a na směsi 	- řeší slovní úlohy o pohybu, společné práci a na směsi	INT- práce v realizačním týmu INT- osobnostní a sociální rozvoj INT- kritické čtení
Závislosti, vztahy a práce s daty Geometrie v rovině Nestandardní aplikační úlohy a problémy	<p style="text-align: center;">Funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> Funkce a jejich vlastnosti Lineární funkce Grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic Kvadratická funkce $y = ax^2$ a její graf Nepřímá úměrnost $y = k/x$ a její graf 	- vysvětlí pojem funkce - určí definiční obor funkce a obor hodnot funkce - určí vlastnosti funkce - sestrojí graf lineární funkce - řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic - sestrojí graf kvadratické funkce $y = ax^2$ a graf nepřímé úměrnosti $y = k/x$ - používá funkce při řešení úloh z praxe - vyhledá, vyhodnotí a zpracuje data	INT- osobnostní a sociální rozvoj
Závislosti, vztahy a práce s daty Geometrie v rovině a v prostoru Nestandardní aplikační úlohy a problémy	<p style="text-align: center;">Goniometrické funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> Goniometrické funkce jako poměry stran v pravoúhlém trojúhelníku Funkce – $\sin x$, $\cos x$, $\operatorname{tg} x$, $\operatorname{cotg} x$ Řešení slovních úloh pomocí goniometrických funkcí Použití goniometrických funkcí při výpočtu objemu a povrchu krychle, kvádru, hranolu a válce 	- používá goniometrické funkce jako poměry stran v pravoúhlém trojúhelníku - určí hodnoty goniometrických funkcí pomocí kalkulátoru, popř. tabulek - sestrojí graf goniometrických funkcí - určí definiční obor funkce a obor hodnot funkce - používá goniometrické funkce ostrého úhlu při výpočtech objemů a povrchů krychle, kvádru, hranolu a válce	Vv – estetický projev, přesnost rýsování INT- osobnostní a sociální rozvoj Fy – využití goniometrických funkcí INT- kritické čtení

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<p style="text-align: center;">Jehlan, kužel, koule</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opakování krychle a hranolu • Jehlan, kužel – konstrukce sítí jehlanu a kužele • Koule, poloměr koule • Objem a povrch jehlanu, kužele a koule (Komolý jehlan a komolý kužel – síť, objem, povrch) 	<ul style="list-style-type: none"> - načrtne a sestrojí síť jehlanu - načrtne síť kužele - vypočítá objem a povrch jehlanu - vypočítá objem a povrch kužele - používá goniometrické funkce při výpočtech objemu a povrchu jehlanu a kužele - vypočítá objem a povrch koule 	<p>PRO 4 – <i>Geometrické tvary</i></p> <p>Vv, Du – estetický projev, přesnost rýsování</p> <p>INT- osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>INT- práce v realizačním týmu</p> <p>INT- vztah člověka k prostředí</p> <p>INT- objevujeme Evropu a svět</p> <p>INT- kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení</p> <p>INT- tvorba mediálního sdělení</p>
	Souhrnné opakování		

Zdrojem pro zpracování Očekávaných školních výstupů: „Vzdělávací program ZÁKLADNÍ ŠKOLA – učební osnovy pro 1. až 9. ročník“, Fortuna, Praha 1996; Standardy pro základní vzdělávání MŠMT, Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

Poznámky k učebnímu plánu

PROJEKTY

- PRO 1 – *Souměrnosti*
Problematika výtvarného zpracování osové a středové souměrnosti
- PRO 2 – *Procenta/Statistika*
Problematika procentuálního/statistického zpracování daného aspektu
- PRO 3 – *Funkce/Podobnost rovinných útvarů*
Problematika funkčního myšlení žáků/Problematika podobnosti rovinných útvarů
- PRO 4 – *Geometrické útvary*
Problematika rovinných a prostorových útvarů v architektuře